

מבט לאיראן

18 באוקטובר 2020 – 1 בנובמבר 2020

עורך: ד"ר רז צימט

במוקד אירועי השבוע

◀ מרכז המסחר האיראני החדש נחנך באופן רשמי בדמשק. המרכז, המתנשא לגובה של 12 קומות, נועד לספק שירותים לחברות ולאנשי עסקים ולקיים תערוכות מסחריות במטרה להרחיב את הקשרים המסחריים בין איראן וסוריה. בתוך כך, נפגש שגריר איראן בדמשק עם השר הסורי לסחר פנים ועם שר הכלכלה הסורי ודן עימם בהצעה לאפשר סחר חליפין בין שתי המדינות, שיכלול סחורות האסורות ביבוא וביצוא בשל הסנקציות הכלכליות, שהושטו על שתי המדינות.

◀ נציג מנהיג איראן בסוריה, אבו-אלפצ'ל טבאטבא'י אשכד'רי (Abolfazl Tabatabaei Ashkezari), סיים את תפקידו בסוריה והוחלף על-ידי חמיד צפאר-הרנדי (Hamid Saffar Harandi).

◀ משרד האוצר האמריקאי הודיע על הטלת סנקציות על שגריר איראן בבגדאד, אירג' מסג'די. בנוסף על כך, הטילה ארצות הברית סנקציות על חמש ישויות איראניות בגין מעורבות בלתי-חוקית בבחירות בארצות הברית ועל ישויות נפט איראניות בשל תמיכתן הכלכלית בפעילות כוח קדס של משמרות המהפכה. בתגובה להטלת הסנקציות על השגריר האיראני בבגדאד, הודיעה איראן על הטלת סנקציות על השגריר האמריקאי בבגדאד ועל שני דיפלומטים אמריקאים נוספים בעיראק.

◀ מזכ"ל המיליציה השיעית הפרו-איראנית העיראקית "תנועת האצילים" (חרכת אלנג'בא'א) ביקר בסוף אוקטובר בטהראן ונפגש עם בכירים איראנים, בהם יועצו הבכיר של מנהיג איראן לעניינים בינלאומיים, יועצו הצבאי הבכיר של מנהיג איראן וסגן מפקד משמרות המהפכה. פגישותיו בטהראן התמקדו בנוכחות הצבאית האמריקאית בעיראק.

◀ איראן מינתה – לראשונה לאחר חמש שנים – את חסן אירלו (Hassan Eyrlou) כשגרירה החדש בתימן. אירלו, שהשתייך, ככל הנראה, לכוח קדס של משמרות המהפכה היה מעורב בסוף שנות התשעים בהעברת אימונים לפעילי חזבאללה באיראן. על-פי דיווחי התקשורת האיראנית, החזיק אירלו בשנים האחרונות בתיק התימני במשרד החוץ האיראני.

◀ משרד החוץ האיראני גינה בחריפות את הודעת סודאן על נרמול היחסים עם ישראל. בהודעת משרד החוץ נאמר, כי ההסכם בין סודאן וישראל הושג תמורת כופר, שניתן באמצעות הוצאתה מרשימת המדינות התומכות בטרור.

המעורבות האיראנית בסוריה ובלבנון

◀ ראש לשכת המסחר המשותפת לאיראן ולסוריה, כיואן כאשפי (Kivan Kashefi), מסר פרטים מעדכנים בנוגע למרכז המסחר האיראני, שנחנך בדמשק. הוא ציין, כי המרכז משתרע על שטח של 4,000 מ"ר באזור סחר החוץ של דמשק ומתנשא לגובה של 12 קומות. שתיים מהן מיועדות לקיום תערוכות ויתר הקומות משמשות לאספקת שירותים בתחומי השיווק, התחבורה, הייעוץ המשפטי, הבנקאות, הביטוח וכיו"ב. המרכז מאפשר לקיים תקשורת עם לשכות המסחר, התעשייה והחקלאות בערים שונות ברחבי סוריה. לדברי כאשפי, 24 חברות איראניות כבר החלו לפעול במרכז ומספקות שירותים בתחומים שונים. הוא ציין, כי המרכז נועד להרחבת הקשרים המסחריים בין איראן וסוריה ולהעלאת דרג הקשרים הכלכליים בין המגזרים הפרטיים בשתי המדינות. כאשפי הביע תקווה, כי היצוא האיראני לסוריה יגדל עד סוף שנת 2021 להיקף של מיליארד דולרים (אילנ"א, 18 באוקטובר).

◀ סגן ראש לשכת המסחר המשותפת לסוריה ולאיראן, פהד דרויש (Fahad Darwish), עדכן, כי השר הסורי לסחר פנים, טלאל אלבראזי, ושר הכלכלה הסורי, סאמר אלח'ליל, נפגשו לאחרונה עם שגריר איראן בדמשק, ג'ואד תרכאבאדי (Javad Torkabadi), ודנו עימו בהצעה לאפשר סחר חליפין בין שתי המדינות, שיכלול סחורות האסורות ביבוא וביצוא. לדברי דרויש, חברי לשכת המסחר המשותפת לשתי המדינות צפויים להיפגש עם שר הכלכלה הסורי כדי לדון בהצעה (eqtsad.net, 18 באוקטובר).

◀ חג'ת אלסלאם חמיד צפאר-הרנדי (Hojjat-ul-Islam Hamid Saffar Harandi), החליף את איתאללה אבו-אלפצ'ל טבאטבא'י אשכד'רי (Ayatollah Abolfazl Tabatabaei Ashkezari) כנציג מנהיג איראן בסוריה. טקס חילופי נציג המנהיג התקיים בדמשק בנוכחות שגריר איראן בסוריה, ג'ואד תרכאבאדי (Javad Torkabadi), אנשי דת בכירים ונציגי ממשל מסוריה ומאיראן. צפאר הרנדי קרא בנאומו בטקס לחיזוק האחדות והאחוזה בין העמים בשתי המדינות והודה לנציג המנהיג היוצא על שירותו בסוריה (פארס, 25 באוקטובר).

טקס חילופי נציג מנהיג איראן בסוריה
 (hawzahnews.ir, 25 באוקטובר 2020).

◀ ראש הרשות השופטת, אברהמים ראיסי (Ebrahim Ra'isi), נפגש ב-28 באוקטובר עם שגריר סוריה בטהראן, עדנאן מחמוד, לרגל סיום כהונתו של השגריר. ראיסי שיבח את התייצבות סוריה נגד ישראל, ארצות הברית ו"קבוצות הטרור", גינה בחריפות את הסנקציות הכלכליות על סוריה ואיראן וכינה אותן "פשע נגד האנושות". הוא הדגיש, עם זאת, כי "המלחמה הכלכלית" לא הצליחה להסיט את איראן מדרכה או לעצור את הממשלה והעם בסוריה וכי מזימות האויבים חיזקו את "ציר ההתנגדות". בהתייחסו להסכמי הנורמליזציה בין ישראל לכמה ממדינות ערב אמר ראיסי, כי כל הסכם החותר להבטחת קיומה של ישראל נידון לכישלון וכי להתנגדות עמי האזור, ובמיוחד העמים בסוריה, בלבנון ובאיראן, יש תפקיד מרכזי בזירוז היעלמותו של "המשטר המזויף ישראל". הוא הוסיף, כי "אסטרטגיית ההתנגדות" היא האסטרטגיה הטובה והיעילה ביותר באזור וכי באמצעות התנגדות פעילה יהיה ניתן לשחרר לא רק את רמת הגולן אלא את כל השטחים הכבושים. השגריר הסורי היוצא הודה על תמיכת בכירי המשטר האיראני בחיזוק הקשרים בין שתי המדינות ובמאבק נגד הטרור ו"סיכול מזימות האימפריאליזם באזור" (איסנ"א, 28 באוקטובר).

◀ שגריר איראן בלבנון, מחמד ג'לאל פירוזניא (Mohammad Jalal Firouznia), נפגש ב-20 באוקטובר עם שר החוץ הלבנוני, שרבל והבה, ודן עימו בקשרים בין שתי המדינות, בהתפתחויות בלבנון ובאזור ובסיוע האיראני לשיקום האזורים, שנפגעו בפיצוץ בנמל בירות באוגוסט 2020. פירוזניא אמר, כי לא ניתן לקטוע את הקשרים התרבותיים, המדיניים והכלכליים העמוקים בין איראן ולבנון. הוא הדגיש, כי איראן ניצבה תמיד לצד העם והממשלה בלבנון וכי ההתנגדות מהווה מכנה משותף תמידי וייחודי עבור שתי המדינות. פירוזניא הוסיף, כי איראן מוכנה לשתף פעולה עם לבנון גם בתחום הצבאי. שר החוץ הלבנוני הצהיר, כי לבנון תמיד מקדמת בברכה את הרחבת הקשרים בין שתי המדינות (אתר רשות השידור האיראנית, 20 באוקטובר).

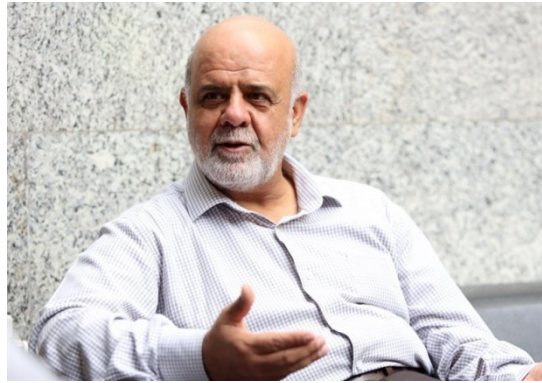
פגישת שגריר איראן בבירות עם שר החוץ הלבנוני
(תסנים, 20 באוקטובר 2020)

המעורבות האיראנית בעיראק ובתימן

◀ משרד האוצר האמריקאי הודיע (22 באוקטובר) על השתתפות סנקציות על שגריר איראן בבגדאד, אירג' מסג'די (Iraj Masjedi). כמו כן, הוטלו סנקציות על שני חברי המועצה המרכזית של חזבאללה, נביל קאוק וחסן אלבע'דאדי, ועל חמש ישויות איראניות נוספות בגין מעורבות בלתי-חוקית בבחירות בארצות הברית. בציוץ

בחשבון הטוויטר שלו (23 באוקטובר) כתב מזכיר המדינה האמריקאי, מייק פומפאו, כי כוח קדס של משמרות המהפכה ממשיך לנצל את עיראק לקידום האינטרסים שלו על חשבון העיראקים. הוא האשים את שגריר איראן בעיראק בהכוונת פעילויות כוח קדס במשך שנים תוך הצבת איום על יציבותה של עיראק. בנוסף על כך, הטילה ארצות הברית סנקציות על משרד הנפט האיראני, חברת הנפט הלאומית וחברת המיכליות הלאומית האיראנית בשל תמיכתם הכלכלית בפעילות כוח קדס.

◀ בתגובה להודעת הממשל האמריקאי, אמר השגריר מסג'די, כי שמח למשמע הידיעה על הכללתו ברשימת הסנקציות האמריקאיות וכי הצעד האמריקאי חיזק את נחישותו לפעול לקידום יעדי הרפובליקה האסלאמית ואזרחי ארצו והוכיח את הלגיטימיות של מעשיו. הוא הוסיף, כי משמרות המהפכה וכוח קדס מהווים מקור לגאווה עבור כל שוחרי החירות ולוחמי הג'האד וכי אין ספק ש"ציר ההתנגדות האסלאמית" ימשיך במאבקו נגד "המשטר הטרוריסטי האמריקאי וישראל הכובשת" בתמיכתה המלאה של הרפובליקה האסלאמית עד להשגת ניצחון (תסנים, 23 באוקטובר).

**שגריר איראן בבגדאד, אירג' מסג'די
(תסנים, 23 באוקטובר 2020).**

◀ בתגובה להטלת הסנקציות האמריקאיות, הודיעה איראן על הטלת סנקציות על השגריר האמריקאי בבגדאד, מתיו טולר. דובר משרד החוץ האיראני, סעיד ח'טיבזאדה (Saeed Khatibzadeh), מסר, כי הטלת הסנקציות על השגריר טולר, על סגנו ועל הקונסול האמריקאי בארביל שבצפון עיראק קשורה למעורבותם בחיסול מפקד כוח קדס, קאסם סלימאני, בינואר 2020 ובהטלת הסנקציות נגד העם האיראני (איסנ"א, 23 באוקטובר).

◀ משלחת איראנית בראשות סגן שר החוץ האיראני לעניינים משפטיים ובינלאומיים, מחסן בהארונד (Mohsen Baharvand), נועדה בטהראן עם משלחת עיראקית בראשות תת שר החוץ העיראקי, עבד אלכרים האשמ, ודנה עימה בסוגיות גבול ובשיתוף פעולה בתחום מסילות הברזל. הדיונים נועדו לקדם את מימוש ההסכם שנחתם בין שתי המדינות ב-2018 להשלמת הפרויקט לסלילת מסילת ברזל מח'רמשהר (Khoramshahr) שבדרום-מערב איראן לבצרה שבדרום עיראק (תסנים, 22 באוקטובר).

**דיוני משלחות איראן ועיראק בטהראן
(תסנים, 22 באוקטובר 2020).**

◀ הקונסול הכללי האיראני בכרבלאא', סיד מג'תבא כרימי (Seyyed Mojtaba Karimi), נפגש ב-22 באוקטובר עם ראש לשכת המיליציה השיעית העיראקית "תנועת האצילים" (חרכת אלנג'באא'). על-פי הודעת המיליציה, השניים דנו בחשיבות הפעילות בתחומי התרבות, החברה והתקשורת במסגרת "המערכה הרכה" (ערוץ הטלגרם של תנועת האצילים, 22 באוקטובר).

**פגישת הקונסול האיראני בכרבלאא' עם נציג "תנועת האצילים"
(ערוץ הטלגרם של התנועה, 22 באוקטובר 2020).**

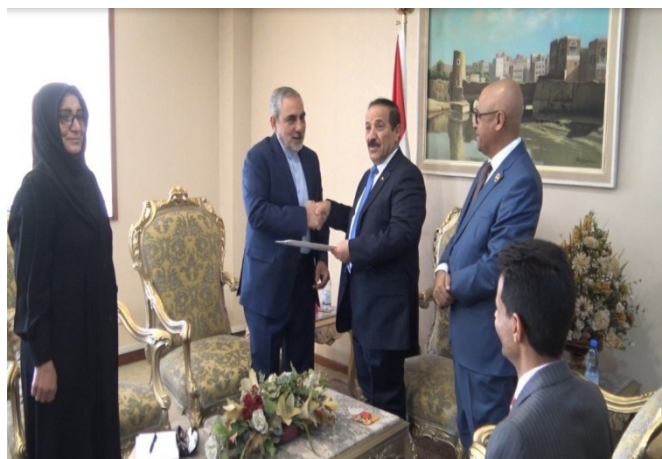
◀ מזכ"ל המיליציה השיעית "תנועת האצילים", אכרם אלכעבי, הגיע בסוף אוקטובר לביקור בטהראן ונפגש עם בכירים איראנים. יועצו הבכיר של מנהיג איראן לעניינים בינלאומיים, עלי-אכבר ולאיתי (Ali-Akbar Velayati), אמר בפגישתו עם אלכעבי, כי עיראק היא המדינה הערבית החזקה ביותר ולכן ארצות הברית והציונות נושאות אליה את עיניהן. הוא ציין, כי לאמריקאים אין כל ברירה אלא לסגת מעיראק, משום שזהו רצונו של העם העיראקי. ולאיתי התייחס למאמצי ארצות הברית לפצל את עיראק בין השיעים, הסונים והכורדים ואמר כי עתיד עיראק נתונה בידי אזרחי עיראק, ובמיוחד הצעירים האמיצים ולוחמי המיליציות השיעיות (ערוץ הטלגרם של אלנג'באא', 27 באוקטובר). כמו כן, נפגש אלכעבי עם יועצו הצבאי הבכיר של מנהיג איראן, יחיא רחים צפוי (Yahya Rahim Safavi), ודן עימו בהתפתחויות הביטחוניות, הפוליטיות והכלכליות באזור ובנוכחות האמריקאית בעיראק. אלכעבי אמר בפגישה, כי שגרירות ארצות הברית בעיראק אינה מטה דיפלומטי כי אם בסיס צבאי ושורש הבעיות בעיראק. הוא הוסיף, כי וושינגטון חותרת לייצר בעיראק משברים כלכליים

וביטחוניים כדי להוביל אותה לכיוון הרס וחוסר יציבות. צפוי קרא בפגישה להעמקת הקשרים בין שתי המדינות וציין, כי ארצות הברית מעוניינת בניתוק הקשרים בין עיראק לאיראן ובהחלפתם בקשרים עם ירדן, עם ערב הסעודית ואף עם ישראל. הוא ציין, כי נוכחות ארצות הברית בכל מקום בעולם הביאה רק לחוסר ביטחון, לחוסר יציבות ולטרור וכי עיראק היא דוגמא מובהקת לכך (אירנ"א, 27 באוקטובר). במהלך ביקורו בטהראן נפגש אלכעבי גם עם סגן מפקד משמרות המהפכה, עלי פדוי (Ali Fadavi), שהצהיר, כי האמריקאים מבינים רק את שפת הכוח (shafaqna, 27 באוקטובר).

פגישת אכרם אלכעבי עם יועצו הצבאי הבכיר של מנהיג איראן (מהר, 27 באוקטובר 2020).

◀ איראן מינתה – לראשונה לאחר חמש שנים - את חסן אירלו (Hassan Eyrlou) כשגריר החדש בתימן. מקורות בתימן טענו, כי אירלו הועבר לתימן באמצעות מטוס עומאני, שהגיע ממוסקט לצנעא והעביר עשרות פצועים חות'ים לטיפול רפואי (The Arab Weekly, 19 באוקטובר). ב-27 באוקטובר הגיש השגריר החדש הגיש את כתב האמנתו לשר החוץ התימני האשם שרף (Hisham Sharaf) (אלופאק ניוז, 27 באוקטובר).

שגריר איראן מגיש את כתב האמנתו לשר החוץ התימני (תסנים, 27 באוקטובר 2020).

◀ קודם למינויו כשגריר שימש אירלו במשך חמש שנים כסגנו לענייני תימן של יועצו המיוחד של שר החוץ האיראני (אלעאלם, 27 באוקטובר). בעבר השתייך אירלו, ככל הנראה, לכוח קדס של משמרות המהפכה.

במהלך מלחמת לבנון השנייה (2006) מסרו שני פעילי חזבאללה, שנפלו בשבי צה"ל, כי עברו אימונים על-ידי פעילי משמרות המהפכה במחנות אימונים בעיר כרג'. לדברי אחד הנחקרים, מפקד אימון נ"מ, שעבר בשנת 1999, היה מדריך איראני בכיר בשם חסן אירלו.1 חסין אירלו (Hossein Irlou), נהרג בשנת 1984 במהלך מלחמת איראן-עיראק.

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

◀ משרד החוץ האיראני גינה בחריפות את ההודעה על ההסכם לנרמול היחסים בין ישראל וסודאן. בציוץ בחשבון הטוויטר של משרד החוץ (24 באוקטובר) נכתב, כי אם משלמים מספיק כופר ועוצמים עיניים לנוכח הפשעים כנגד הפלסטינים, אזי מוסרים ממה שמכונה "רשימת הטרור". "ברור שמדובר ברשימה מזויפת כמו מלחמתה של ארצות הברית בטרור", נכתב בציוץ.

¹ ראה סקירת מרכז המידע למודיעין ולטרור "חזבאללה כזרוע אסטרטגית של המשטר האיראני" מתאריך 8 בספטמבר 2006, https://www.terrorism-info.org.il/Data/pdf/PDF_06_267_1.pdf